

Prædiken til 19. søndag efter trinitatis

Mark. 2, 1-12

Tidligere journalist og højskoleforstander Poul Erik Søe stod i sine sidste arbejdsår i spidsen for en på mange måder enestående skole i dansk højskoleliv. Lønne Højskole hed den. Og sammen med sin fru Charlotte skrev han - før de åbnede dørene for kursisterne - det, man i dag nok ville kalde for et værdigrundlag. Selv så han det blot som nogle nyttige oplysninger til de mennesker, der overvejede at gæste den nedlagte folkeskole mellem Nr. Nebel og Nymindegab: Hvem er vi, hvad vil vi, og hvorfor har vi placeret os lige her i verden og ikke alle mulige andre steder?

I det lille skrift kunne man bl.a. læse følgende: "Lønne Højskole står selv. Lønne Højskole er fri og uden bånd til partier, politiske, religiøse eller andre organisationer. Og deltagerne er fri. Højskolen har ingen skjulte mål eller hensigter. Højskolen bygger på frihed til forskellighed. Alle synsmåder kan komme til orde og må finde sig i modsigelse. Højskolen er et modstykke til kendte skoleformer og et hjemligt mødested. Uden fagsprog, uden ensretning og uden krav om ensviden. Vigtigst er den samtale, der ikke tvinger sit eget igennem, men hvor man er hinandens mulighed. I samtalen begynder livet

igen".

Søe vidste, hvad han talte om, for han havde også været forstander på en mere "traditionel" højskole, nemlig den i Uldum, og herfra kendte han betydningen af at være underlagt et politisk system. Han plejede at omtale højskolen som "Haarder-frit område", og dermed hentydede han til, at daværende undervisningsminister Bertel Haarder - eller den regering, han tjente sine penge ved at gøre tjeneste i - intet havde at skulle have sagt derude, hvor sandklitterne rejser sig som et skrøbeligt værn mod havet.

Højskolen modtog ikke én krone i tilskud. Pengene til at rejse og drive skolen for kom alene til veje ved, at en kreds af mennesker fandt det værdifuldt, at den fandtes. Lige dér i et lille landsbysamfund i det forblæste Vestjylland, og lige på det tidspunkt.

Se, det er jo en tankegang, vi kender til her i Morsø Frimenighed. Og ligesom dem, der gik forud for os på dette sted, fandt det værdifuldt at mødes for at holde gudstjeneste og høre evangeliets ord, sådan fandt mennesker det værdifuldt at tage ud til verdens ende i Lønne og være sammen om at holde højskole.

Jeg har aldrig haft svært ved at forestille

mig, hvorfor mennesker strømmede til Lønne, for Søe var en god mand at gæste. Han gik til tilværelsen med en næsten barnlig nysgerrighed og delte gavmildt sine tanker med de mennesker, der til enhver tid var omkring ham. Om stort og småt. Om livets lysende stunder og om, når livet går i gråt eller helt i sort. Han var velbevandret i alle nuancer.

Og så fortalte han historier. Blændende. Og favnende. Alt lige fra hændelser, han selv havde været en aktiv deltager i og til de rene skipperskrøner, der måske ikke brillerede ved deres sandhedsværdi, men snarere viste deres berettigelse i kraft af den oplivende effekt, de havde på tilhørerne.

Da jeg i sin tid selv stod for at skulle begynde som forstander, fortalte han mig om en oplevelse, han havde haft, da han i sin tid var på Uldum Højskole. En solbeskinnet augustdag var et nyt elevhold ankommet, og som altid tog han selv imod og hjalp bl.a. med at slæbe kufferter over på de respektive værelser. På et tidspunkt gik han sammen med en ung kvinde og spurgte interesseret til, hvorfor så hun havde valgt at tage på højskole.

Og så brød et sandt festfyrværkeri af selvkritik ud. Hendes svar var én lang beklagelse over ting, som hun bestemt ikke brød sig om ved sig selv og ville bruge tiden på at ændre. Og ændre radikalt, kunne Søe forstå! Hun var dårlig til både det ene og det andet og havde meget at sige sig selv på. Efter at have lyttet til hendes selvbekendelser lidt tid, satte Søe de kufferter ned, som *han* bar på, så på hende og sagde: Har du tænkt på, at du måske er god nok?

Først så pigen temmelig forurettet ud, som skulle hun til at fortsætte - blot med fornyet styrke. For hvad bildte han sig ind? Her havde hun betroet sig til ham og øst ud af sit hjertes inderste, selvfortærende tanker.

Så blev hun mere tankefuld, og de stod lidt og bare så på hinanden. Til sidst tog de begge kufferterne op i tavshed og gik videre.

Dén pige fik sit ønske opfyldt. Hun rykkede sig virkelig ganske meget i løbet af sit ophold og drog den sidste dag afsted fra Uldum med et tårevædet ansigt. Det var lutter glædestårer, og hun trak på et tidspunkt Søe lidt til side og sagde: ”Kan du huske den allerførste dag, da vi sammen slæbte alle mine ting over til mit værelse?”

Dette kunne Søe bekræfte, og så kom det: ”Tak, fordi du stoppede mig. Lige med det samme. Jeg følte en stor lettelse. Det var næsten, som om du gav mig mine synders forladelse, og på en eller anden måde følte jeg mig enormt fri og kunne møde mine nye kammerater på en helt anden måde, end jeg måske lige havde forestillet mig”.

Jesus tilgiver også et menneske i Kapernaum dets synder i dagens tekst. Og det kommer lige så meget bag på alt og alle, som det gjorde på den unge højskoleelev i Uldum. Det er der måske ikke så meget at sige til, for manden er jo lam, så måske havde det været mere naturligt, om Jesus havde helbredt ham, når nu hans kammerater havde taget så drastiske midler i anvendelse for at få ham frem til mesteren.

Blandt tilhørerne den dag sidder også nogle af de skriftkloge. Og de er ikke bare forundrede, de er også vrede.

For hvad bilder Jesus sig ind at tilgive den

lamme mand de indlysende synder, han *må* have begået, al den stund at han jo er blevet ramt af en næsten livsødelæggende lammelse. Det er jo, i al fald delvis i jødisk guds- og selvforståelse, et udtryk for Guds vilje, at det er gået manden, som det er gået ham. Og hvem kan råde bod på så krank en skæbne, hvis ikke Gud alene? Denne lokale tømrersøn spotter jo ligefrem Vorherre, og det var ifølge jødisk skik og lov en forbrydelse, der uden yderligere dikkedarer straffedes med døden.

Men Jesus mærker fjendtligheden i deres tanker og reagerer på den. Og igen gør han det på en måde, der helt tager pipppet fra dem: ”Hvorfor tænker I sådan i jeres hjerter? Hvad er det letteste at sige til den lamme: Dine synder er tilgives dig, eller at sige: Rejs dig, tag din bære og gå?”

Spørgsmålet rummer i sig selv stof nok til adskillige timers lærd, indbyrdes debatteren blandt disse vise mænd, der bruger al deres tid på at forstå og fortolke Guds frelserplan for jøderne, Guds udvalgte folk. Men Jesus giver dem end ikke et øjeblik betænkningstid.

Inden de når at rådføre sig med hinanden og forholde sig til noget som helst, vender Jesus sig om mod den lamme mand og siger: ”Jeg siger dig, rejs dig, tag din bære og gå hjem”.

Og manden gør, som Jesus befaler ham. På hans ord gør han det. Han tager sin bære under armen og går hjem!

I den græske grundtekst kan man diskutere, hvorvidt sætningen om Menneskesønnens myndighed til at tilgive synder er direkte tale, altså Jesu egne ord, eller de er Markus'

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
- hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

egen forklaring på den befaling, som Jesus efterfølgende udsteder til den lamme om at rejse sig.

Det kan synes som en detalje, men den er nu ikke uden betydning. Forklarer Jesus nemlig selv sin handling ud fra et spørgsmål om, hvem der har bemyndigelse til hvad, *før* han foretager den, går han ind på de skriftkloges tankegang, der er præget af regelbunden lovtænkning: Hvem må hvad og hvornår. Og det er en måde at tænke på, som Jesus gang på gang lægger afstand til for at vise os, at vi som mennesker skal være opmærksomme i livet og turde se de mennesker, der omgiver os, som vores næste. For også *de* er omfattet af Guds nåde - også selv om deres liv har budt på næsten uoverstigelige sorger og forhindringer, så de er blevet lidt mavesure at høre på. Så kan vi ikke bare gå forbi og lade som ingenting.

Er sætningen derimod Markus' egen bemærkning, og Jesus handler uden yderligere forklaringer, underbygger det den pointe, at vores tro - så skrøbelig den måtte være - rummer muligheden for, at vi *tør* lægge vores liv i Guds hænder. Som de fire mænd gjorde, der trodsede folkemængden og lavede et hul i Andreas' og Simons hus for at komme tæt på Jesus. Ikke i sikker forvisning om, at deres kammerat så ville blive helbredt, men med et håb om, at det var *muligt* for Jesus at hjælpe.

Dette håb var deres tro, og den tro *så* Jesus - og *handlede* på! Og på den tro - ja, man kan næsten sige denne "stedfortrædende" tro, for vi hører jo intet om den lammes egne forhåbninger - tilgiver Jesus ham den synd, han måtte have forvoldt gennem sit liv. Han

er jo ikke blevet lam, fordi han eller andre i hans slægt har forbrudt sig mod det ene eller det anden bud eller påbud i Moseloven, men fordi vore liv og tilværelser falder forskelligt ud. Falder lige så forskelligt ud, som vi er forskellige. Og har ret til at være forskellige!

Det fælles kommer ind, når vi ser et medmenneske, der er kommet i nød. Så bærer vi *alle* en fælles forpligtelse til at vise barmhjertighed og være behjælpelige. Så godt vi formår.

Så skal vores tro på, at Gud gør det *muligt* - at vi tør tro på, at vi er omfattet af hans nåde - give os lyst og lykke til at gøre gavn, som Gud det vil. Og så skal vi ikke gøre forskel i personanseelse eller spekulere os halvt ihjel over, om denne vores næste, der har brug for vores hjælp, nu også fortjener den, eller om vedkommende retteligen er kommet i fedtefadet som et resultat af vedkommendes egen livsførelse, altså ved egen kraft.

Om lidt bærer vi endnu et barn til dåben. Og dér gælder det, at vi med dåben - sammen med forældrene og fadderne - overgiver dette barn i Guds hænder ved at indlemme det i vores kristne fællesskab. Ved dåben begynder den forhåbentligt lange samtale, der ikke søger sit eget, men som forældrene sammen med barnet skal føre med Gud, så længe livet rækker. En samtale hvori vi, så forskellige vi er, sammen søger at styrke den tro, der gør det muligt for os at håbe på, at Gud heller ikke slipper os, når vi når til livets afslutning, men favner os med sin ubegribelige kærlighed i al evighed, dér hvor tid ikke længere er tid, som vi kender det,

men alene hans lys og hans vilje.

Ved dåben kommer vores lille nye medlem af menigheden ind i vores fællesskab i Øster Jølby og ud over hele verden. Det er det fællesskab, der - båret af kærlighed - kan blive det sted, hvor vi *også* er hinandens mulighed, på tværs af alle skel.

Så er det, at vi med sindsro kan sige til hinanden, hvis talen lejlighedsvis skulle falde på vore mange fejl og indlysende utilstrækkeligheder: Har du tænkt på, at du måske er god nok? Ved du, at din far i himlen elsker dig så over al forstand, at han sendte sin eneste søn til os her på jorden, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.

Amen

Ole Kobbegaard

Morsø frimenighed

Salmer:

31, 21, 496, 29, 517, 396